

Jozef en zijn broers

Genesis 41-44

Vooraf

Dit verhaal is het vierde in een serie over Jozef. Jozef heeft de dromen van de schenker en de bakker uitgelegd. Zelf zit hij nog in de gevangenis. Het lijkt of de schenker Jozef vergeten is.

Doel

De kinderen kennen het verhaal van de dromen van de farao. De kinderen kennen het verhaal van de ontmoeting tussen Jozef en zijn broers. De kinderen weten dat God blijft zorgen, ook als het leven moeilijk is.

Benodigheden

- Introductie 1: korenaar, pak meel, bakblik, lege broodzak, doek
- Introductie 2: pop Rik, prinsessenjurk, gouden kroon of politiepet, pak meel
- De Bijbel open: dik en dun speelgoeddiertje, Bijbel, boekenlegger, korenaar, pak meel
- Actie: kleed, gouden kroon
- Zingen: HGJB-bundel Op Toonhoogte
- Verwerking 1: bijlage op karton of stevig A4-papier, kleurpotloden, scharen
- Verwerking 2: korenaar, pak meel en bakblik

Tijdpad

Programmaonderdeel	Keuzemogelijkheden	Tijd (in minuten)
Binnenkomer	Opstap begint!	2
Introductie	1. De broodzak is leeg	4
	2. Poppenspel	4
De Bijbel open	Opstap	4
	Voorbeeldvertelling	5
	Afstap	1
	Actie	5
Bidden en zingen		5
Verwerking	1. Jozef wordt onderkoning (creatief)	10/15
	2. Broer van Jozef, hoe laat is het? (spel)	10

Programma

Binnenkomer

Stap, stap, stap, we gaan op stap,
wat fijn dat jullie er zijn.
Stap, stap, stap, we gaan op stap,
kom maar in de kring en klap [KLAP, KLAP].

(Refrein)

*Kom maar in de kring,
kom maar in de kring,
kom maar in de kring en zing.
Zing en klap, zing en klap,
wij gaan sa-men, op stap!*

Stap, stap, stap, we gaan op stap,
we pakken de Bijbel erbij.
Stap, stap, stap, we gaan op stap,
kom maar in de kring en klap [KLAP, KLAP].

(Refrein)

Stap stap stap
stap stap stap
sssssssstap

Introductie 1 – De broodzak is leeg

Aankondiging

Laat een lege broodzak zien. Weten jullie wat dit is? Vertel dat je brood op is. Je hebt zin in een boterham!
Praat met de kinderen over hoe je aan brood komt.

Werkwijze

Leg de volgende voorwerpen neer: korenaar, meel, bakblik en een boterhamzak.
Laat de kinderen de voorwerpen in de goede volgorde leggen. Eerst is er koren, daar wordt meel van gemalen, het meel gaat in het bakblik. Als het uit de oven komt, is het brood. Dit gaat vervolgens in de boterhamzak.
Leg een doek over de voorwerpen. De kinderen doen hun ogen dicht. Haal een voorwerp weg. Welk voorwerp is weggenomen? Laat eventueel een kind een voorwerp weghalen.

Afronding

Leg uit dat de Heere God ervoor zorgt dat het graan groeit. Hij zorgt dus voor ons eten. In het land Kanaän groeide géén graan. Er is dan géén eten. De mensen hebben daardoor honger. De broers van Jozef woonden in het land waar honger was. Jozef woonde in een land waar géén honger was. De broers gaan naar het land van Jozef toe. Ze willen daar eten gaan kopen.

Introductie 2 – Poppenspel

Rik is niet te zien. Leg een aantal verkleedspullen/voorwerpen klaar. Bijvoorbeeld een prinsessenjurk, kroon, pak meel of een politiepet.

- Leiding Hoi, wat fijn dat jullie er weer zijn! Jullie zijn er, maar Rik is er niet! Hebben jullie Rik gezien? *(laat de kinderen reageren)*
- Leiding We zullen Rik roepen: 1, 2, 3, Rik waar ben je?
- Rik Ja, ja, ik kom eraan! *(laat een aantal verkleedspullen zien en Rik daar chaotisch bij)*
- Leiding Wat ben jij aan het doen?
- Rik Ik wilde mij verkleden, maar jullie zien toch dat ik Rik ben.
- Leiding Ja Rik, dat klopt! Je blijft Rik. Maar je kunt je wel verkleden, hoor!
- Rik Oké dan. Ik blijf Rik, maar ik verkleed me als iemand anders! Jullie moeten raden wie ik ben!
- Leiding *(vraag aan de kinderen)* Helpen jullie mee?
- Rik *(laat Rik in zichzelf praten en zeggen dat hij het de kinderen heel moeilijk gaat maken, ze zullen hem vast niet herkennen... Rik komt daarna tevoorschijn)*
- Rik Zo, even mijn schort nog goed doen en dan pak ik het meel. Even roeren, dan in de oven en dan is mijn heerlijke brood klaar. Ra, ra, ra wie ben ik?
- Leiding *(wijs een kind aan en laat het vertellen)* Precies! Rik, jij bent een bakker! Van het meel maak je brood! Nog een keer, Rik. Wij kijken of we jou herkennen! Wij gaan raden!
- Rik *(laat Rik weer in zichzelf praten en nu zeggen dat hij ook anders gaat praten; dan herkennen de kinderen hem vast niet...)*
- Ik zet nog even mijn kroon goed op mijn hoofd. Ik help de echte koning. Iedereen moet naar mij luisteren! *(praat heel gewichtig)*
- Leiding Oh, dan moeten wij eigenlijk ook voor u buigen. U bent heel belangrijk! *(buig met de kinderen voor Rik)* Wie is dit toch? *(laat de kinderen vertellen dat Rik verkleed is als onderkoning)*
- Rik Dank jullie wel! Ik ben verkleed als onderkoning!
- Leiding Je hebt het goed gedaan, Rik! We zagen bijna niet dat jij het was! Doe je verkleedkleden nu maar uit. In het bijbelverhaal is Jozef eigenlijk ook verkleed, maar zijn broers herkennen hem niet, Rik. Luister maar!

De Bijbel open

Opstap

In de verhalen over Jozef gaat het vaak over dromen. Wie van jullie weet er misschien nog een droom? (*korenschoven, zon, maan en sterren, de droom van de schenker en de droom van de bakker*)

Laat vervolgens twee verschillende speelgoedieren zien waar duidelijk het verschil tussen dik en dun te zien is. Je kunt denken aan een olifant en een muis. Laat de kinderen verschillen tussen de beide dieren opnoemen. Benadruk de begrippen dik en dun.

Vertel het volgende verhaaltje en laat dit met de speelgoedieren zien. 'Ik heb zó'n honger', zegt het dunne muisje. Het muisje loopt naar de dikke olifant. 'Ja! Jou eet ik op.' En hap! De dikke olifant is opgegeten. (*verstop de dikke olifant achter je rug*) 'Dat was lekker', zegt het muisje. Het dunne muisje is nog steeds zo dun. Wat een gek verhaaltje, hè. Dat zou raar zijn, toch? Een muis eet een olifant op en de muis wordt niet eens dik.

Weet je, Jozef maakt zoiets mee! Het gebeurt weer in een droom. We gaan het opzoeken in de Bijbel! Pak de Bijbel en vraag een van de kinderen om hierin het bijbelgedeelte van vandaag op te zoeken. Vooraf heb je al een boekenlegger op de juiste plek in de Bijbel gelegd. Zeg dat je het verhaal dat hier staat nu gaat vertellen.

Voorbeeldvertelling

Jozef zit nog steeds in de gevangenis. Al heel lang geleden had de schenker beloofd aan Jozef te denken. De schenker is al heel lang uit de gevangenis! Hij zou toch over Jozef vertellen tegen de farao, de koning? Is iedereen mij nu vergeten, denkt Jozef.

Maar dan opeens!

'Jozef, Jozef, je moet komen! De farao, de koning van het land Egypte, wil dat jij bij hem komt.'

Even later staat Jozef helemaal gewassen en in nieuwe kleren voor de farao. (*kijk heel gewichtig*)

'Zo, ik heb gehoord van mijn schenker dat jij dromen kunt uitleggen.'

'Nee', zegt Jozef, 'dat is niet waar. Dat kan God alleen.

Vertelt u maar wat u gedroomd hebt.'

De farao vertelt: 'In mijn droom stond ik bij een rivier. Opeens kwamen er uit de rivier zeven (*laat zeven vingers zien*) heel dikke koeien. (*maak een dikke koe met je*

armen) Daarna zag ik zeven (*steek weer zeven vingers op*) heel dunne koeien (*maak een dunne koe met je armen*) uit het water komen. Toen gebeurde er iets heel raars. Die dunne koeien aten de dikke koeien zomaar op! Ik werd wakker. Even later viel ik weer in slaap en toen droomde ik alweer! Ik zag nu zeven (*laat zeven vingers zien*) heel dikke aren (*laat de korenaar zien*) en daarnaast groeiden zeven (*laat zeven vingers zien*) heel dunne korenaren. Toen aten de zeven dunne korenaren de zeven dikke aren op. Toen werd ik weer wakker. Ik kon niet meer slapen. Vanmorgen heb ik alle wijze mannen geroepen. Ik heb ze gevraagd wat mijn dromen betekenen. Maar dat konden zij mij niet vertellen. Vertel me Jozef, wat betekenen ze?'

Jozef denkt even na en zegt: 'God heeft in de dromen verteld wat er gaat gebeuren. Eerst zullen er zeven jaren (*laat zeven vingers zien*) komen waarin er heel veel eten (*laat een pak meel zien*) in het land is. Maar daarna komen er zeven jaren waarin geen eten zal zijn. (*stop het pak meel achter je rug*) In de zeven goede jaren (*laat het pak meel weer zien*) moet u veel eten bewaren! Dan is er ook genoeg voor de zeven slechte jaren!' De farao schrikt! (*doe je handen voor je ogen*) Zeven jaren zonder eten!

'Jozef', zegt hij, 'God heeft jou knap gemaakt en God helpt jou. Ik wil dat jij zorgt dat het eten goed bewaard wordt. Als er dan honger komt, is er toch eten in de schuren bewaard. Jij wordt onderkoning, mijn hulp, in mijn land.' De Heere God zorgt toch heel goed voor mij, denkt Jozef. De volgende jaren werkt Jozef en wort er veel koren verzameld.

'Onderkoning, er zijn mannen die koren willen kopen', zegt een knecht tegen Jozef. WAT IS DAT? (*kijk heel verbaasd*) Zie ik het goed?, denkt Jozef. Hij kijkt nog een keer naar de mannen... Jozef kan zijn ogen niet geloven. Het zijn mijn broers! Mijn broers die mij in de put gooiden! Maar de broers zien niet dat het Jozef is. Jozef ziet er heel anders uit! Hij heeft koningskleren aan. De broers buigen voor Jozef. (*maak een buiging*) Het gaat net als in de droom! Jozef doet net alsof hij ze niet kent. 'Wat komen jullie doen?', vraagt hij streng. Jozef wil eigenlijk weten of de broers spijt hebben. De broers hebben Jozef in de put gegooid. Dan vertellen de broers over hun vader Jakob en over een broer, Benjamin die nog thuis is.

'In ons land, het land Kanaän groeit géén koren meer, onderkoning', zeggen de broers. 'We kunnen in ons land geen eten kopen. Daarom komen wij bij u koren kopen. Daar kunnen we dan meel (*laat het pak meel zien*) van maken en daar brood van bakken.'

‘Jij Simeon, jij moet hier blijven’, *(wijs met je vinger naar voren)* zegt Jozef tegen de mannen. ‘Als jullie de volgende keer weer terugkomen, dan moeten jullie je broer Benjamin meenemen. Die broer van jullie, die nu thuis is gebleven. Dan weet ik of jullie eerlijke mannen zijn en echt nog een broer hebben.’ *(vertel de volgende zin fluisterend)* Jozef doet een beetje boos maar eigenlijk is hij heel blij om zijn broers te zien!
En jawel, na een poosje komen de broers weer!

‘Onderkoning, daar zijn de mannen uit het andere land, het land Kanaän weer’, zegt de knecht tegen Jozef. ‘Breng ze maar hier’, zegt Jozef. Hij is zo nieuwsgierig. Zou zijn broer Benjamin er ook bij zijn? Jozef kan haast niet wachten! Ja hoor, Benjamin is met de andere broers meegekomen!

‘Breng deze mannen naar mijn huis’, zegt Jozef tegen de knecht.

In het huis van de onderkoning wordt een grote tafel gedekt en iedereen krijgt een plekje aan tafel. Jozef zegt waar iedereen moet zitten: *(wijs met je vinger zitplaatsen aan)* de oudste broer aan het begin van de tafel en de jongste broer aan het einde. Precies op de goede volgorde! De broers snappen er niets van! *(kijk verbaasd)* Hoe weet de onderkoning dit nu zo goed? Jozef ziet wel dat de broers er niets van snappen. Maar hij wil het nog niet verklappen! Hij wil weten of ze écht veranderd zijn.

‘Hoe is het met jullie vader?’, vraagt Jozef.

‘Het gaat goed met hem’, zeggen de broers. Jozef is daar heel blij om! Hij ziet dat de broers ook niet meer jaloers zijn. God zorgde voor mijn vader Jakob. God zorgde voor mijn broers en ook voor mij, denkt Jozef. God is goed!

Afstap

Het bijbelverhaal begon verdrietig. Jozef zat in de gevangenis. Het verhaal eindigde blij! Wat mocht Jozef worden van de farao? *(onderkoning, zijn hulpkoning)* God zorgde dus heel goed voor Jozef. Ook gaat het goed met vader Jakob en met de broers van Jozef. God heeft voor hen gezorgd. Zo wil God ook altijd voor jou zorgen.

Actie

Jozef is onderkoning. De broers herkenden hem niet want Jozef was ouder geworden en droeg koningskleren. Speel dit uit. Eén kind gaat naar de gang. Verkleed een ander kind uit de kring als onderkoning. (een kroon van goudpapier, een kleed en eventueel een pruik) Laat het kind binnenkomen en raden wie de onderkoning is. Maak het moeilijker door de onderkoning niet met zijn gezicht naar de kinderen te laten kijken.

Gebed

Lieve Heere God, dank U wel dat U zorgde voor Jozef. Hij zat in de gevangenis en hij werd onderkoning. Dank U wel dat U net zo goed voor ons zorgt. Wij danken U dat wij in een land wonen waar genoeg te eten is. Wilt U ons helpen te delen met andere mensen die niet genoeg hebben? Amen.

Zingen

Jozef zoekt zijn grote broers (Op Toonhoogte 366)

Aankondiging

Het verhaal en ook het lied over Jozef gaat verder. In het vierde couplet van dit lied wordt het bijbelgedeelte herhaald. Zing eerst de eerste drie coupletten. Deze zijn in de vorige lessen ook al gezongen. Vandaag komt het vierde couplet erbij. We beginnen bij het eerste versje. Daar horen ook gebaren bij.

Lied

Jozef zoekt zijn grote broers, *(handen boven ogen en rondkijken)*
alle tien zijn ze jaloers, *(tien vingers opsteken)*
op zijn jas en op zijn dromen, *(wijs bovenkleding aan, daarna ogen dicht)*
als ze Jozef aan zien komen, *(loopbeweging met voeten)*
wordt zijn mantel afgerukt. *(wijs bovenkleding aan)*
Diep zit Jozef in de put. *(handen voor de ogen)*

Met een slavenkaravaan, moet hij naar Egypte gaan.
Alle dromen zijn vergeten,
heel veel kwaad wordt hem verweten.
Jozef die onschuldig is komt in de gevangenis.

Lange jaren gaan voorbij, maar de Heer is hem nabij.
Nieuwe dromen worden wakker
door de schenker en de bakker.
Maar de schenker, hij vergeet al wat Jozef voor hem deed.

Farao hoog op zijn troon droomt een wonderlijke droom.
Daarom laat hij Jozef komen
en dan worden alle dromen
van de koe en korenaar
en de maan en sterren waar.
muziek: Wim ter Burg, tekst: Hanna
Lam © Kok Alles wordt nieuw 1/6

Verwerking 1 – Jozef wordt onderkoning (creatief)

Aankondiging

Eindelijk komt Jozef uit de gevangenis. Hij gaat de droom van de koning, van farao uitleggen. De farao maakt Jozef hulpkoning, onderkoning. Jozef mag zijn gevangenskleren uittrekken. Hij krijgt nieuwe kleren.

Werkwijze

Geef elk kind een kopie van de bijlage. Kleur alle figuren op het werkblad en knip ze uit. Vouw de strookjes naar achter. Trek Jozef zijn mooie koningsmantel maar aan.

Afronding

Heeft Jozef zijn koningsjas aan? Zo kunnen we zien, dat de Heere God voor Jozef is blijven zorgen!

Verwerking 2 – Broer van Jozef, hoe laat is het? (spel)

Aankondiging

Jozef droomde over korenschoven en de farao droomde over dikke en dunne korenaren. Van de korenaren wordt meel gemaakt. De broers bakken van het meel brood. In het land Kanaän groeide geen koren meer. Daarom was er geen meel en ook geen brood. Er was honger in dat land. De broers moesten naar een ander land waar wel koren groeide! En toen kwamen ze hun broer Jozef weer tegen.

Werkwijze

Zet het pak meel, de korenaar en een bakvorm klaar.

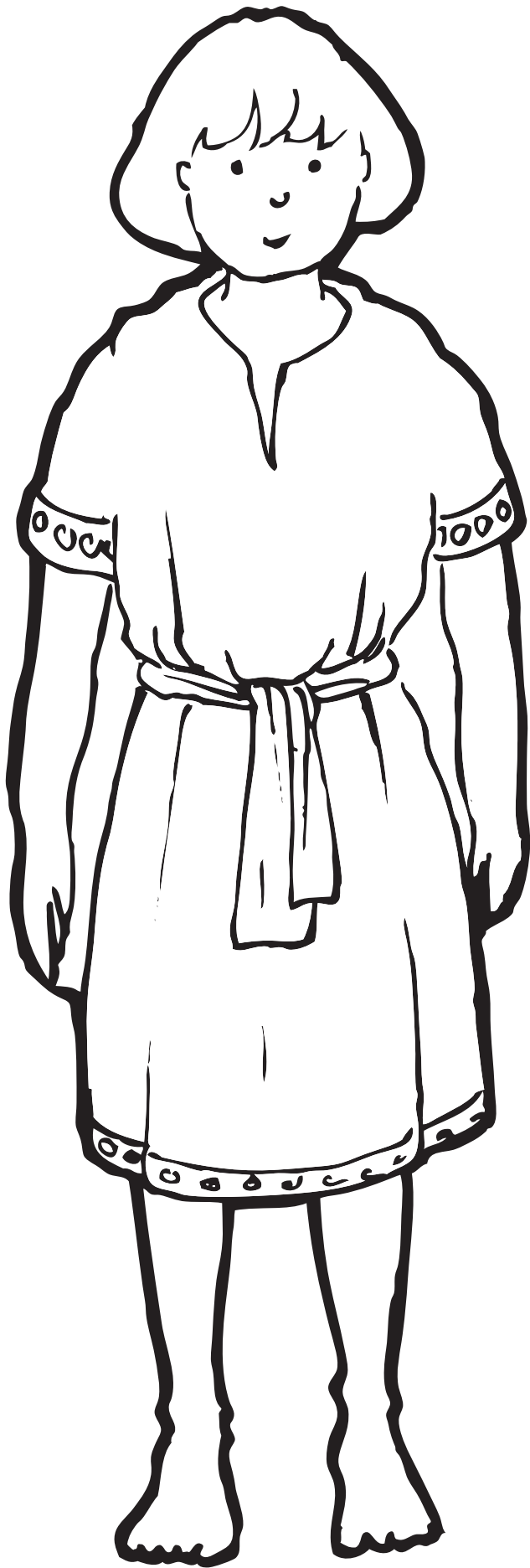
De kinderen staan in een rij naast elkaar. Tegenover hen staat een broer van Jozef.

De kinderen zeggen tegelijk: 'Broer van Jozef, hoe laat is het?' De broer kan antwoorden: 'Tijd om koren te plukken' (*de broer laat de korenaar zien*), 'Tijd om meel te malen' (*laat het pak meel zien*) of 'Tijd om brood te bakken' (*laat een bakvorm zien*).

Als de broer zegt: 'Ik heb honger!', dan kunnen de kinderen door de broer getikt worden terwijl zij naar de overkant rennen.

Afronding

De broers halen bij de onderkoning, bij Jozef, koren. Zo hebben zij weer genoeg eten en ziet Jozef zijn broers. God zorgt voor Jozef, zijn broers en Hij laat het koren groeien!

Jozef en zijn broers

Genesis 41-44

Op dit blad kunt u lezen wat er tijdens Opstap is gedaan, zodat u er thuis op terug kunt komen.

Omschrijving

Vandaag hebben de kinderen het bijbelverhaal over de dromen van de farao gehoord. God wilde iets duidelijk maken aan farao. Jozef mocht onderkoning worden. Dat betekende de eerste ontmoeting met zijn broers. Steeds duidelijker zien we in het leven van Jozef de zorg van God. Door de diepte heen maakt God het goed. Zo wil God dat ook in ons leven doen!

Lied (Op Toonhoogte 366)

Jozef zoekt zijn grote broers, *(handen boven ogen en rondkijken)*

alle tien zijn ze jaloers, *(tien vingers opsteken)*
op zijn jas en op zijn dromen, *(wijs bovenkleding aan, daarna ogen dicht)*

als ze Jozef aan zien komen, *(loopbeweging met voeten)*

wordt zijn mantel afgerukt. *(wijs bovenkleding aan)*
Diep zit Jozef in de put. *(handen voor de ogen)*

Met een slavenkaravaan,
moet hij naar Egypte gaan.
Alle dromen zijn vergeten,
heel veel kwaad wordt hem verweten.
Jozef die onschuldig is
komt in de gevangenis.

Lange jaren gaan voorbij,
maar de Heer is hem nabij.
Nieuwe dromen worden wakker
door de schenker en de bakker.
Maar de schenker, hij vergeet
al wat Jozef voor hem deed.

Farao hoog op zijn troon
droomt een wonderlijke droom.
Daarom laat hij Jozef komen
en dan worden alle dromen
van de koe en korenaar
en de maan en sterren waar.

muziek: Wim ter Burg, tekst: Hanna Lam
© Kok Alles wordt nieuw 1/6

Tips om hierop terug te komen in het gezin

- Jozef had zijn broers heel lang niet gezien. Hij was blij dat hij hen weer zag. Laat uw kind een tekening maken voor iemand die hij heel lang niet heeft gezien en die hij mist. Stuur de tekening op.
- Jozef laat zijn broers van oud naar jong aan tafel zitten. Praat met elkaar over wie de oudste in jullie gezin is en wie de jongste.
- Wij hebben elke dag voldoende brood. Dank God voor het koren dat Hij laat groeien. Bid voor mensen die honger hebben.